

Vervolgonderzoek Beheer en onderhoud wegen en kunstwerken

Provincie Utrecht

De Randstedelijke Rekenkamer heeft in 2009 met het onderzoek Onderhoud onderbouwd in kaart gebracht welk beleid de provincies op het gebied van beheer en onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, duikers e.d.) hebben ontwikkeld, hoe de provincies dit beleid uitvoeren en in hoeverre de prestaties en doelen zijn behaald. De aanbevelingen om het beheer en onderhoud van kunstwerken planmatig aan te pakken, waren ook te verbreden naar het beheer en onderhoud van wegen. In dit doorwerkingsonderzoek is nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit het eerdere onderzoek zijn opgevolgd.

Het doel van het onderzoek is inzicht bieden in waar verbeteringen mogelijk zijn in het beleid ten aanzien van het beheer en onderhoud van wegen en civiele kunstwerken.

Vraagstelling

Hoe heeft de provincie het beheer en onderhoud van wegen en civiele kunstwerken vormgegeven, is daarbij invulling gegeven aan de aanbevelingen uit 2009 en heeft de provincie voldoende inzicht in de staat van de wegen en kunstwerken?

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende drie deelvragen:

1. Hoe is het *beleid* ten aanzien van het beheer en onderhoud van wegen en kunstwerken vormgegeven en is invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek van 2009?
2. Hoe is de *uitvoering* van het beheer en onderhoud van wegen en kunstwerken vormgegeven en is invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek van 2009?
3. Hoe is de *verantwoording* over de uitvoering van het beheer en onderhoud van wegen en kunstwerken vormgegeven en is invulling gegeven aan de aanbeveling uit het onderzoek van 2009?

Conclusies

De provincie heeft grote stappen gezet in de ontwikkeling van het beheer en onderhoud en de aanbevelingen uit 2009 zijn grotendeels opgevolgd. De provincie heeft het beleid uitgewerkt op verschillende niveaus; van een visie op het niveau van mobiliteit tot een vastgesteld kwaliteitsniveau, met bijbehorende indicatoren. De provincie neemt voldoende maatregelen om inzicht te hebben in de staat van de wegen en kunstwerken. De financiële dekking van het toekomstige beheer en onderhoud is echter nog niet volledig geregeld en behoeft daarom de aandacht.

De hoofdconclusie is gebaseerd op de volgende drie deelconclusies, waarin ook de belangrijkste verschillen tussen de Randstadprovincies aan bod komen.

Deelconclusie 1: Het provinciale beleid voor beheer en onderhoud van wegen en kunstwerken heeft een grote ontwikkeling doorgemaakt. De provincie heeft dit beleid uitgewerkt op verschillende niveaus; van een visie op het niveau van mobiliteit tot een vastgesteld kwaliteitsniveau, met bijbehorende indicatoren. De provincie heeft hiermee grotendeels invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek van 2009. Specifieke aandachtspunten voor de provincie Utrecht zijn:

- De dekking van de kosten van het toekomstige beheer en onderhoud is nog niet volledig geregeld;
- Een overzicht van de oplopende kapitaallasten en het beschikbare budget ontbreekt.

Uit de provincievergelijking blijkt dat de Randstadprovincies verschillend omgaan met trajectbenadering, gebiedscontracten en ISO-certificering voor assetmanagement. De provincie Utrecht zet trajectbenadering in, gaat overwegen om met gebiedscontracten te werken en houdt rekening met een mogelijke certificering op termijn. Daarnaast blijkt uit de provincievergelijking dat in de provincie Utrecht, in tegenstelling tot in andere provincies, geen differentiatie in kwaliteitsniveaus voor verschillende onderdelen van het areaal aan PS is voorgelegd.

Deelconclusie 2: De provincie beschikt over een integraal beheersysteem waarin het areaal van de provincie kan worden bijgehouden. De provincie is voornemens om een integrale inspectiestrategie op te stellen, deze is momenteel gefragmenteerd binnen de provincie aanwezig. Inzicht in de prestaties, risico's en kosten wordt steeds meer gebruikt bij de afweging van te nemen maatregelen. De provincie heeft invulling gegeven aan de aanbevelingen uit 2009 en kan voldoende inzicht verkrijgen in de staat van de wegen en kunstwerken. Uit de provincievergelijking blijkt dat de Randstadprovincies verschillende methodieken gebruiken om het kwaliteitsniveau van wegen en kunstwerken te bepalen. Daarnaast heeft de provincie Utrecht, in tegenstelling tot de andere provincies, de vaste onderhoudscyclus nog niet volledig losgelaten. De provincie Utrecht voert geen metingen uit naar de aslast van (zwaar) verkeer zoals de provincie Zuid-Holland doet.

Deelconclusie 3: GS leggen jaarlijks verantwoording af aan PS over het gevoerde beheer- en onderhoudsbeleid in de jaarstukken. GS geven PS hierbij inzicht in de behaalde resultaten, maar een deel van de verantwoording is niet helemaal volledig en/of actueel. De provincie heeft hiermee grotendeels invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek van 2009.

Uit de provincievergelijking blijkt dat er verschillen zijn in de manier waarop de Randstadprovincies verantwoording afleggen over de behaalde resultaten. De provincie Utrecht laat voor kunstwerken zien welke conditiescores (NEN) ze hebben, wat andere provincies niet altijd doen. Voor wegen is alleen aangegeven welk percentage voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Aanbevelingen aan PS

- 1a. Zolang nog geen structurele dekking is geregeld voor de kosten van het beheer en onderhoud: zorg dat minimaal voor de huidige en de daaropvolgende collegeperiode dekking is geregeld.
- 1b. Vraag GS ten behoeve van aanbeveling 1a in de nieuwe Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen de totale kosten voor beheer en onderhoud in relatie tot verschillende mogelijke kwaliteitsniveaus inzichtelijk te maken. Vraag GS hierbij ook expliciet de ontwikkeling van de kapitaallasten en het beschikbare budget inzichtelijk te maken.
2. De provincie Utrecht heeft in vergelijking met de andere Randstadprovincies een lange afschrijvingstermijn die risico's met zich meebrengt. Heroverweeg om de afschrijvingstermijn voor investeringen naar beneden bij te stellen.
3. Vraag GS onderzoek te doen naar de meerwaarde van aslastmetingen en indien deze metingen uitgevoerd gaan worden om de resultaten ervan te betrekken bij het inschatten van de risico's en de afweging van de te nemen beheer- en onderhoudsmaatregelen.
4. Vraag GS in toekomstige voortgangsrapportages op te nemen welk percentage van wegen welk kwaliteitsniveau heeft, zoals nu al voor kunstwerken wordt gedaan.
5. Vraag GS na te gaan op welke punten uit de vergelijking met de andere Randstadprovincies geleerd kan worden.

Meer informatie

Het rapport *Vervolgonderzoek Beheer en onderhoud wegen en kunstwerken* vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, info@randstedelijke-rekenkamer.nl of tel. 020 58 18 585.